

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Θέμα : **Σημείωμα σχετικά με τη σύνοδο της ολομέλειας**
 – 23/24 Μαΐου, Βρυξέλλες¹

I. Έναρξη της συνόδου της ολομέλειας

1. Ο Πρόεδρος της Συνέλευσης κ. Valéry Giscard d'Estaing, επικουρούμενος και από τους δύο Αντιπροέδρους κ.κ. Giuliano Amato και Jean Luc Dehaene, κήρυξε της έναρξη της συνόδου.

Ο Πρόεδρος υπογράμμισε ότι από τις πρώτες συζητήσεις που διεξήχθησαν στη Συνέλευση εξάγεται το συμπέρασμα ότι επικρατεί σύγχυση όσον αφορά την περιγραφή των καθηκόντων της Ένωσης καθώς και όσον αφορά τον τρόπο με το οποίο ασκούνται αυτά. Αυτό οφείλεται εν πολλοίς στον μεγάλο αριθμό κειμένων στα οποία περιγράφονται τα καθήκοντα αυτά (Συνθήκες, Παραρτήματα, άλλα κείμενα, κλπ.) με αποτέλεσμα το σύνολο να είναι περίπλοκο και δυσνόητο.

2. Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος χαιρέτισε την εισήγηση της Επιτροπής της 22ας Μαΐου ως σημαντική και θετική πράξη η οποία θα μελετηθεί από τη Συνέλευση μαζί με τις άλλες εισηγήσεις. Ο Πρόεδρος επισήμανε κατόπιν (κατά τη συνέχεια της συνεδρίασης το πρωί της 23ης Μαΐου) ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Prodi τον έχει ενημερώσει για την πρόθεση της Επιτροπής να υποβάλει αργότερα ένα έγγραφο για τα θεσμικά όργανα, κατά τα τέλη Αυγούστου ή τον Σεπτέμβριο, και ότι είναι πρόθυμος να προσέλθει ενώπιον της ολομέλειας για να ανταλλάξει απόψεις με τα μέλη της Συνέλευσης.
3. Ο Πρόεδρος χαιρέτισε επίσης την έκδοση ψηφίσματος από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την έκθεση «Lamassouere» για τις αρμοδιότητες της Ένωσης.

¹ Τα πλήρη πρακτικά της συνόδου της ολομέλειας περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα www.european-convention.eu.int

4. Απαντώντας δε σε ορισμένα αιτήματα με τα οποία ζητήθηκε να επισπευσθεί η εξέταση του θέματος των θεσμικών οργάνων, ο Πρόεδρος τόνισε ότι η εξέταση του θέματος αυτού θα πραγματοποιηθεί μόλις ολοκληρωθεί η φάση της ακρόασης και η εξέταση των καθηκόντων της Ένωσης, γιατί είναι τα καθήκοντα που καθορίζουν τα όργανα και όχι το αντίστροφο.
5. Όσον αφορά την οργάνωση των εργασιών, ο Πρόεδρος ανακοίνωσε ότι ο ρυθμός των εργασιών της Συνέλευσης πρόκειται να γίνει εντατικότερος. Αnéφερε επίσης τρεις καινοτομίες :
- την εγκαθίδρυση των πρώτων Ομάδων εργασίας (βλ. παρακάτω σημείο ΙΙΙ),
 - το γεγονός ότι η πρακτική των γαλάζιων καρτών (παρεμβάσεις ενός λεπτού ως απάντηση σε κύριες παρεμβάσεις) θα συμπληρωθεί με την καθιέρωση δικαιώματος απάντησης (θα επισημαίνεται με πράσινη κάρτα), διάρκειας ενός λεπτού, από πλευράς εκείνων τους οποίους αφορούσε η παρέμβαση,
 - την καθιέρωση ενός σύντομου διαλείμματος το απόγευμα, το οποίο θα παρέχει τη δυνατότητα στα μέλη να διεξάγουν προσωπικές συνομιλίες.

ΙΙ. Για να επιτύχουν οι στόχοι της Ένωσης : αποτελεσματικότητα και νομιμοποίηση

6. Ο Πρόεδρος άνοιξε τη συζήτηση υπενθυμίζοντας ότι αποτελεί συνέχεια από την προηγούμενη σύνοδο, κατά τη διάρκεια της οποίας η Συνέλευση είχε καταλήξει σε ορισμένες αρχές και είχε καθορίσει ορισμένες προτεραιότητες και προσανατολισμούς για τα καθήκοντα που έχει αναλάβει ή θα πρέπει να αναλάβει η Ένωση. Στην παρούσα σύνοδο, πρόκειται να μελετηθούν διεξοδικότερα οι εν λόγω αρχές και προσανατολισμοί με την εξέταση του θέματος κατά πόσον η σημερινή οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων ανταποκρίνεται στους στόχους της Ένωσης, όπως τους αντιλαμβάνεται τη Συνέλευση, καθώς και του πώς θα διασφαλιστεί η εφαρμογή των αρμοδιοτήτων αυτών με τη μεγαλύτερη δυνατή νομιμοποίηση και με τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

Ο Πρόεδρος υπενθύμισε ότι, ως βάσεις για την όλη συζήτηση, η Συνέλευση είχε λάβει διάφορα κείμενα : ένα σημείωμα προβληματισμού (CONV 47/02) σχετικά με την όλη προβληματική της οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων της Ένωσης και των κρατών μελών, ένα δεύτερο σημείωμα προβληματισμού (CONV 50/02) σχετικά με τα μέσα και τις διαδικασίες λήψεως αποφάσεων που διαθέτει η Ένωση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και, τέλος, ένα σημείωμα (CONV 54/02) στο οποίο περιλαμβάνεται ένα ερωτηματολόγιο που αποσκοπεί στο να δοθεί συγκεκριμένη δομή στη συζήτηση.

Η συζήτηση επί του σημείου αυτού επικεντρώθηκε στα ακόλουθα τρία μεγάλα ζητήματα :

α) Οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων

7. Το ερώτημα είναι κατά πόσον το ισχύον σύστημα οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών ανταποκρίνεται στους στόχους της Ένωσης όπως τους αντιλαμβάνεται η Συνέλευση, εάν θα πρέπει το σύστημα αυτό να διασαφηνιστεί περισσότερο και πώς θα πρέπει να εξασφαλιστεί η τήρηση αυτής της οριοθέτησης και ιδίως της αρχής της επικουρικότητας.

Για τη μεγάλη πλειοψηφία των ομιλητών, οι αρμοδιότητες της Ένωσης ανταποκρίνονται κατ' αρχήν στους στόχους της, αν και θα πρέπει να διασαφηνιστεί περισσότερο το σύστημα οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων και να ενισχυθούν αυτές σε ορισμένους τομείς.

8. Όσον αφορά τους τομείς στους οποίους θα πρέπει να ενισχυθούν οι αρμοδιότητες της Ένωσης, πολλά μέλη της Συνέλευσης ανέφεραν την κοινή εξωτερική πολιτική, τονίζοντας ιδίως ότι η Ευρώπη πρέπει να έχει ενιαία φωνή, καθώς και την πολιτική για ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ιδίως όσον αφορά τις πτυχές της που απαιτούν διαμεθοριακή δράση. Τονίστηκε επίσης η ανάγκη να δοθούν επιχειρησιακές εξουσίες στην Ευρωπόλ με την προσθήκη στη Συνθήκη μιας σχετικής διάταξης, καθώς και η σημασία του κοινοβουλευτικού και δικαστικού ελέγχου επί της Ευρωπόλ.

Πολλά μέλη αναφέρθηκαν επίσης στην ανάγκη ενός μεγαλύτερου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών ως αναγκαίο επακόλουθο της νομισματικής ένωσης. Άλλοι πάλι υποστήριξαν ότι δεν πρέπει να αποσυνδεθεί η οικονομική πολιτική από την κοινωνική πολιτική και την πολιτική στον τομέα της απασχόλησης.

9. Όσον αφορά την ανάγκη διασαφήνισης του συστήματος οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων, η μεγάλη πλειοψηφία των ομιλητών υπογράμμισε ότι είναι ανάγκη οι πολίτες να γνωρίζουν «ποιος κάνει τι» στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και ζήτησε μια ευκρινέστερη και λειτουργική περιγραφή των αρμοδιοτήτων. Ωστόσο υπογράμμισαν ότι η διασαφήνιση αυτή δεν θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση του συστήματος, ούτε την κατάρτιση ενός θετικού ή αρνητικού καταλόγου αρμοδιοτήτων.

Προτάθηκαν διάφορες λύσεις για την επίτευξη αυτής της διασαφήνισης :

- εισαγωγή στη Συνθήκη μιας διάταξης με την οποία θα διευκρινίζεται ότι οι αρμοδιότητες παραμένουν στα κράτη μέλη, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτές έχουν ανατεθεί στην Ένωση,
- καθορισμός στη Συνθήκη μιας σαφέστερης διάκρισης μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών αρμοδιοτήτων,
- αναδιατύπωση των άρθρων των Συνθηκών που αφορούν τους στόχους της Ένωσης προκειμένου να καταστούν σαφέστεροι,
- αποσαφήνιση των νομοθετικών και εκτελεστικών εξουσιών της Ένωσης,
- υπενθύμιση, στα άρθρα 94, 95 και 308 της Συνθήκης ΕΚ, των ορίων που έχει επιβάλει το Δικαστήριο στη χρησιμοποίηση των εν λόγω διατάξεων.

10. Τα μέλη της Συνέλευσης υπογράμμισαν ότι είναι ανάγκη να αυξηθεί ο πολιτικός έλεγχος της τήρησης των αρχών της οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων και της επικουρικότητας. Πολλοί κρίνουν ότι ο έλεγχος αυτός θα πρέπει κατά βάση να είναι κοινοβουλευτικός. Σχετικά προτάθηκαν διάφορες ιδέες :

- ενίσχυση του ελέγχου των εθνικών κοινοβουλίων επί των κυβερνήσεων τους όταν αυτές καθορίζουν τη θέση τους για κοινοτικά θέματα.
 - καθορισμός ενός μηχανισμού ενίσχυσης του ελέγχου που ασκούν τα εθνικά κοινοβούλια ως προς την τήρηση, κατά την κοινοτική διαδικασία λήψεως αποφάσεων, των αρχών της οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων και της επικουρικότητας.
- Πραγματοποιήθηκε συζήτηση ως προς το ερώτημα εάν θα πρέπει ο μηχανισμός αυτός να περιλαμβάνει μόνο τα εθνικά κοινοβούλια ή να έχει ευρύτερη σύνθεση. Ορισμένοι αναφέρθηκαν στον ρόλο που θα μπορούσε να διαδραματίσει η COSAC. Τέθηκε επίσης το ερώτημα ποιες εξουσίες θα πρέπει να προβλεφθούν για τον μηχανισμό αυτό.

- ανάγκη «αυτοπειθαρχίας» των θεσμικών οργάνων καθ' όλη τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας. Τονίστηκε σχετικά ο σημαντικός ρόλος τον οποίο θα μπορούσε να διαδραματίσει στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή χάρις στο δικαίωμα πρωτοβουλίας που διαθέτει.
- όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο, ορισμένα από τα μέλη της Συνέλευσης ζήτησαν να ενισχυθεί ο έλεγχος του Δικαστηρίου. Αναφέρθηκαν επίσης στην ανάγκη δημιουργίας ενός Τμήματος εντός του Δικαστηρίου που θα είναι αρμόδιο ειδικά για τα θέματα της τήρησης των αρχών της οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων και της επικουρικότητας. Εξ άλλου, συζητήθηκε και το ζήτημα του αν θα πρέπει να διευρυνθεί το δικαίωμα προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου για παράβαση των αρχών της οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων και της επικουρικότητας. Ορισμένα μέλη τάχθηκαν υπέρ του να δοθεί το δικαίωμα αυτό στα εθνικά κοινοβούλια. Κάποιοι άλλοι πρότειναν τις περιφέρειες που διαθέτουν νομοθετικές αρμοδιότητες ή την Επιτροπή των Περιφερειών.

11. Τέλος, άλλοι ομιλητές, απαντώντας σε κάποιους που ζήτησαν την καθιέρωση δικαστικού ελέγχου εκ των προτέρων, υπογράμμισαν ότι ο εκ των προτέρων έλεγχος των αρχών της οριοθέτησης των αρμοδιοτήτων και της επικουρικότητας πρέπει να είναι βασικά πολιτικής φύσεως και ότι, σε περίπτωση διαφοράς, η προσφυγή στο Δικαστήριο πρέπει να είναι η ύστατη λύση.
12. Ορισμένοι ομιλητές έκριναν ότι, εφόσον η αρχή της επικουρικότητας είναι ταυτόχρονα και πολιτικής και νομικής φύσεως, θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας μικτός μηχανισμός διαιτησίας (πολιτικός και νομικός), ο οποίος θα μπορεί να επιλαμβάνεται θεμάτων σχετικών με την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων ή την επικουρικότητα πριν από την έκδοση των νομοθετικών πράξεων.

β) Τα μέσα άσκησης των αρμοδιοτήτων :

13. Οι περισσότεροι ομιλητές επέκριναν την πληθώρα των μέσων που διαθέτει η Ένωση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της καθώς και τη σύγχυση που επικρατεί σχετικά με αυτά. Για τον λόγο αυτό τόνισαν ότι πρέπει να γίνει ένας εξορθολογισμός των μέσων με την απλούστευσή τους και τη μείωση του αριθμού τους. Ορισμένοι τάχθηκαν υπέρ μιας σαφούς ιεράρχησης των πράξεων.

14. Άλλοι πάλι επέκριναν την υπερβολική λεπτομέρεια που χαρακτηρίζει μερικές φορές τη σημερινή νομοθεσία και πρότειναν να χρησιμοποιούνται συχνότερα τα νομοθετικά μέτρα-πλαίσιο. Ορισμένοι θεωρούν ότι θα πρέπει να υπάρξει μεγαλύτερη αναγνώριση του γεγονότος ότι οι μορφές δράσης της Ένωσης ποικίλουν ανάλογα με την έντασή τους (ρυθμίσεις ενιαίας εφαρμογής, πλήρης ή ελάχιστη εναρμόνιση, αμοιβαία αναγνώριση, δεσμευτικός ή «ανοικτός» συντονισμός).
15. Σχετικά με την πρόταση να καθιερωθεί μια συσχέτιση μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών αρμοδιοτήτων και των διαφόρων νομικών μέσων (κανονισμός, οδηγία, απόφαση, ...), ορισμένα μέλη της Συνέλευσης επισήμαναν ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει μια τέτοια συσχέτιση. Αντίθετα, ορισμένοι ομιλητές πρότειναν να αλλάξουν οι ονομασίες των μέσων προκειμένου να εκφράζουν καλύτερα τον χαρακτήρα τους (ως παραδείγματα προτάθηκαν οι ονομασίες «νόμος» και «νόμος-πλαίσιο»).

Εξ άλλου, μερικοί ομιλητές, επικρίνοντας τη δομή κατά πυλώνες των σημερινών Συνθηκών, τόνισαν ότι είναι ανάγκη να ευθυγραμμιστούν τα μέσα στους τρεις πυλώνες ή, εν πάση περιπτώσει, μεταξύ του πρώτου πυλώνα (Κοινότητα) και του τρίτου πυλώνα (συνεργασία επί ποινικών υποθέσεων).

16. Τέλος, τονίστηκαν επίσης :
- η ανάγκη να διατηρηθούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κοινοτικού δικαίου και των μέσων εφαρμογής του, και ιδίως η υπεροχή του κοινοτικού δικαίου και η παραγωγή άμεσων αποτελεσμάτων,
 - η ιδέα να αναγνωριστούν οι «οργανικοί νόμοι» ως νέο μέσο στην ιεραρχία των πράξεων, μέσο που θα αφορά αποκλειστικά τις διατάξεις οιονεί συνταγματικής φύσεως.

γ) **Αποτελεσματικότητα και νομιμοποίηση της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων :**

17. Πολλοί ομιλητές επισήμαναν τη στενή συσχέτιση που υπάρχει μεταξύ νομιμοποίησης και αποτελεσματικότητας και βάσει αυτού απάντησαν ταυτόχρονα στην τέταρτη και στην πέμπτη ερώτηση. Αναγνωρίζουν ότι πρέπει να υπάρξουν βελτιώσεις τόσο όσον αφορά την αποτελεσματικότητα όσο και ως προς τη νομιμοποίηση των διαδικασιών λήψεως αποφάσεων στην Ένωση. Στα πλαίσια αυτά, πολλοί υπογράμμισαν ότι είναι ανάγκη να απλουστευτούν αυτές οι διαδικασίες, ιδίως σε σχέση με το μεγάλο χρονικό διάστημα που απαιτεί τη στιγμή αυτή η νομοθετική διαδικασία, και να μειωθεί ο αριθμός τους.

Ορισμένοι άλλοι τόνισαν ότι ο στόχος της απλούστευσης έχει αναπόφευκτα τα όριά του στα πλαίσια μιας Κοινότητας που χαρακτηρίζεται από πολυμορφία και από μια ιδιαιτερότητα στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων, η οποία και θα πρέπει να διατηρηθεί, ο δε κύριος στόχος πρέπει μάλλον να είναι το να καταστούν διαφανείς και κατανοητές οι διαδικασίες αυτές για τους πολίτες.

18. Πολλά μέλη της Συνέλευσης τάχθηκαν υπέρ της διεύρυνσης της εφαρμογής της ειδικής πλειοψηφίας καθώς και υπέρ της κατάργησης των δικαιωμάτων αρνησικυρίας που υπάρχουν τη στιγμή αυτή, πράγμα που κατά την άποψη ορισμένων θα μπορούσε να οδηγήσει στην εφαρμογή μιας ενισχυμένης ειδικής πλειοψηφίας. Μερικοί ομιλητές τάχθηκαν επίσης υπέρ της δημοσιότητας των συνόδων του Συμβουλίου όταν ενεργεί ως νομοθέτης.
19. Η μεγάλη πλειοψηφία των μελών της Συνέλευσης ζήτησε την ενίσχυση του ρόλου των κοινοβουλίων στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων στην Ένωση. Ως προς το θέμα αυτό, πολλοί αναφέρθηκαν τόσο στην ανάγκη ενίσχυσης του ρόλου των εθνικών κοινοβουλίων στη διαδικασία αυτή όσο και στην ανάγκη αύξησης των εξουσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση άλλοτε στα πρώτα και άλλοτε στο δεύτερο. Σχετικά με τα εθνικά κοινοβούλια, άλλοι μεν έδειξαν ενδιαφέρον για την ιδέα δημιουργίας μιας νέας δομής ή αρχής που θα επέτρεπε σε αυτά να συμμετέχουν άμεσα στη διαδικασία στο επίπεδο της Ένωσης, άλλοι δε δίνουν προτεραιότητα στη βελτίωση του ελέγχου που ασκούν τα κοινοβούλια στις ενέργειες των κυβερνήσεων τους εντός του Συμβουλίου και αυτό χωρίς μεταβολή του σημερινού θεσμικού τριγώνου της Ένωσης. Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, πολλοί είναι εκείνοι που ζητούν τη διεύρυνση, ή και τη γενίκευση, του ρόλου του ως συννομοθέτη. Ορισμένοι πρότειναν επίσης να συσφιχθούν οι δεσμοί μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εθνικών κοινοβουλίων καθώς και των αντίστοιχων επιτροπών ευρωπαϊκών υποθέσεων, π.χ. με την ανάπτυξη του μοντέλου της COSAC.
20. Άλλοι διάφοροι ομιλητές έθιξαν το ζήτημα της διατήρησης του μονοπωλίου νομοθετικής πρωτοβουλίας που διαθέτει η Επιτροπή. Ορισμένοι από αυτούς τάχθηκαν υπέρ της χορήγησης του δικαιώματος πρωτοβουλίας και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενώ ορισμένοι άλλοι θα ήθελαν να δοθεί αυτό είτε στα εθνικά κοινοβούλια είτε στο Συμβούλιο. Άλλοι πάλι απέρριψαν τις εν λόγω προτάσεις και υπερασπίστηκαν την αποκλειστικότητα του δικαιώματος πρωτοβουλίας της Επιτροπής.
21. Πολλοί ζήτησαν επίσης βελτιώσεις όσον αφορά τη διαδικασία θέσπισης κανονιστικών διατάξεων σε κοινοτικό επίπεδο και επέκριναν την περιπλοκότητα και την αδιαφάνεια του τρέχοντος συστήματος της «επιτροπολογίας».

Ως προς το θέμα αυτό, ορισμένοι ζήτησαν τη σημαντική μείωση του αριθμού των υπαρχουσών επιτροπών καθώς και τη μεγαλύτερη διαφάνεια των εργασιών τους, ενώ ζητήθηκε επίσης και η δημιουργία ενός συστήματος θέσπισης εκτελεστικών κανόνων από την Επιτροπή υπό τον έλεγχο του νομοθέτη.

22. Πολλά μέλη της Συνέλευσης υπογράμμισαν τη σημασία του στόχου της βελτίωσης της ποιότητας των νομοθετικών ρυθμίσεων. Σχετικά με το θέμα αυτό τονίστηκαν κυρίως τα εξής :

- η εντατικοποίηση των διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερόμενους φορείς καθ' όλη τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας, δηλαδή από την προετοιμασία της πρότασης της Επιτροπής μέχρι τη θέσπισή της από τον νομοθέτη,
- η σημασία του ρόλου των ενώσεων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων ως «ενδιαμέσων» μεταξύ των πολιτών και των φορέων λήψεως πολιτικών αποφάσεων,
- η ιδέα ότι το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να ακολουθήσουν το παράδειγμα της Επιτροπής η οποία καθιέρωσε ένα σύστημα βελτίωσης της ποιότητας των ρυθμίσεων,
- το ενδιαφέρον που παρουσιάζει ο συχνότερος καθορισμός προτύπων από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους κλάδους («αυτορρύθμιση») ή με μια διαδικασία συνεργασίας μεταξύ των κλάδων αυτών και των δημόσιων αρχών («από κοινού ρύθμιση») προκειμένου να μειωθεί ο φόρτος της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων σε ορισμένους τομείς.

23. Μεταξύ των άλλων θεμάτων που αναφέρθηκαν κατά τη συζήτηση για την αποτελεσματικότητα και τη νομιμοποίηση περιλαμβάνονται τα ακόλουθα :

- αίτημα να καθιερωθεί μια γνήσια διάκριση εξουσιών η οποία λείπει από το σημερινό σύστημα· τονίστηκε σχετικά η ανάγκη μεγαλύτερης διαφοροποίησης των νομοθετικών πράξεων από τις υπόλοιπες εκτελεστικές πράξεις,
- ανάγκη επίτευξης καλύτερου πολιτικού συντονισμού μεταξύ των διαφόρων τομέων δράσης της Ένωσης,
- αίτημα να διασφαλισθεί η ισότητα μεταξύ των κρατών μελών στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων,
- αίτημα να προβλεφθεί ότι οι αποφάσεις στα πλαίσια του Συμβουλίου όταν ενεργεί ως νομοθέτης θα λαμβάνονται με διπλή πλειοψηφία (βάσει του αριθμού των κρατών και του πληθυσμού)· ορισμένα μέλη της Συνέλευσης επέκριναν το περίπλοκο σύστημα που προβλέπεται στη Συνθήκη της Νίκαιας,
- αίτημα να θεμελιωθεί στις Συνθήκες η μέθοδος του ανοικτού συντονισμού,
- σημασία της αντιπροσωπευτικότητας της σύνθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με παράλληλη διατήρηση ενός ελαχίστου ορίου εκπροσώπησης των κρατών με μικρό πληθυσμό.

24. Τέλος, ορισμένα μέλη της Συνέλευσης υπογράμμισαν ότι η νομιμοποίηση της Ένωσης θεμελιώνεται επίσης στην αναγνώριση και στην προστασία των κοινών αξιών της. Σχετικά τονίστηκαν τα εξής :
- η σημασία της βελτίωσης της πρόσβασης των πολιτών στο Δικαστήριο,
 - ο σημαντικός ρόλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και η σημασία της συνεργασίας της Ένωσης με αυτό,
 - αίτημα να αναγνωριστεί ρητά στις Συνθήκες η εγγύηση της τοπικής αυτονομίας.
25. Στο τέλος της συζήτησης, ο Πρόεδρος προέβη σε μια σύντομη ανακεφαλαίωση των εργασιών. Εντόπισε τα θέματα για τα οποία υπάρχει συναίνεση ή κάποια κυρίαρχη τάση αλλά τόνισε επίσης ότι μένουν ακόμα ορισμένες αποκλίνουσες ή και αντικρουόμενες απόψεις που θα πρέπει να γεφυρωθούν καθώς και ορισμένα θέματα τα οποία θα πρέπει να εξεταστούν διεξοδικότερα. Αυτό θα μπορούσε να γίνει βεβαίως στα πλαίσια των Ομάδων εργασίας.

Ο Πρόεδρος αναφέρθηκε ιδίως στα ακόλουθα θέματα :

- στην κυρίαρχη τάση επιβεβαίωσης γενικά του ισχύοντος συστήματος κατανομής των αρμοδιοτήτων, αν και αναγνωρίζεται η ανάγκη τόσο διασαφήνισης όσο και ενίσχυσης των αρμοδιοτήτων σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής στον τομέα της ασφάλειας και της δικαιοσύνης,
- σε μια κάποια αντίφαση που υπάρχει μεταξύ της επιθυμίας διατήρησης ενός ευέλικτου συστήματος και της επιθυμίας να υπάρξει μεγαλύτερη ακρίβεια,
- στην ιδέα της τροποποίησης του καταλόγου των στόχων της δράσης της Ένωσης όπως καθορίζονται στις Συνθήκες,
- στη σημασία του ελέγχου της επικουρικότητας και των ορίων των αρμοδιοτήτων και στην ανάγκη εξέτασης των διαφόρων λύσεων που προτάθηκαν,
- στο γενικό αίτημα διασαφήνισης των μέσων, μείωσης του αριθμού τους και πρόληψης της γραφειοκρατικής τάσης προς τη λεπτομέρεια, καθώς και επανεξέτασης των σημερινών ονομασιών τους,
- στο ζήτημα της δομής των πυλώνων, που πολλοί ζήτησαν την κατάργησή τους, το οποίο απαιτεί διεξοδική εξέταση,
- στη δημοκρατική νομιμοποίηση : αν και δεν τίθεται θέμα έλλειψης νομιμοποίησης της δράσης της Ένωσης με την τυπικά νομική έννοια του όρου - πράγμα που θα είχε εν πάση περιπτώσει ελεγχθεί από το Δικαστήριο - το πραγματικό ερώτημα είναι εάν οι δράσεις της Ένωσης ανταποκρίνονται στις επιθυμίες των πολιτών και εάν εξηγούνται σε αυτούς, επομένως εάν υπάρχει τελικά υψηλός βαθμός αποδοχής των δράσεων.

III. Ομάδες εργασίας

26. Ο Πρόεδρος ενημέρωσε τη Συνέλευση ότι, ύστερα από τις επισημάνσεις που έγιναν κατά τις προηγούμενες συνόδους, το Προεδρείο συμφώνησε να δημιουργηθεί μια πρώτη σειρά Ομάδων εργασίας (CONV 52/02) στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν όλα τα μέλη, τακτικά και αναπληρωματικά, και οι παρατηρητές. Κάθε μέλος της Συνέλευσης πρέπει να εκδηλώσει μέχρι τις 30 Μαΐου το ενδιαφέρον του να συμμετάσχει σε Ομάδες εργασίας δηλώνοντας και σειρά προτίμησης.
27. Ένα μέλος από εθνικό κοινοβούλιο παρενέβη εξ ονόματος των μελών των εθνικών κοινοβουλίων για να τονίσει ότι, αν και χαίρονται για το γεγονός ότι δημιουργείται πλέον μια δυναμική Ομάδων εργασίας, ζητούν από το Προεδρείο να παρουσιάσει έναν πλήρη κατάλογο των Ομάδων εργασίας που θα δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια των εργασιών της Συνέλευσης, καθώς και τις αντίστοιχες εντολές τους, πράγμα που θα επιτρέψει τη διεξαγωγή συζήτησης για τον κατάλογο αυτό, την ενδεχόμενη συμπλήρωσή του και την έγκριση των εντολών της κάθε Ομάδας εργασίας.

Άλλοι ομιλητές πρότειναν ορισμένα θέματα για τις Ομάδες εργασίας που θα μπορούσαν να δημιουργηθούν στο μέλλον : δημοκρατία, θεσμικά όργανα, ψηφοφορία με απλή πλειοψηφία, κοινωνική διάσταση της Ένωσης, περιφέρειες, ασφάλεια, κλπ.

28. Ο Πρόεδρος επέστησε την προσοχή στο γεγονός ότι οι ουσιαστικές εργασίες πρέπει να διεξαχθούν από τη Συνέλευση και ότι θα πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο διάσπασής της με τη δημιουργία Ομάδων εργασίας. Η Συνέλευση πρέπει να παραμείνει ενιαία και να εκπονεί σταδιακά τις προτάσεις της. Προσέθεσε ότι, υπό την έννοια αυτή, η Συνέλευση διαφέρει από τα κοινοβούλια όπου υπάρχει εξειδίκευση κατά επιτροπές. Αντικείμενο των Ομάδων εργασίας είναι η εξέταση συγκεκριμένων θεμάτων, που θα καθοριστούν εκ των προτέρων κατά τις συζητήσεις της Συνέλευσης, ώστε να υποβληθούν στη Συνέλευση προτάσεις αντιμετώπισής τους, τα δε οριζόντια θέματα, όπως η εξωτερική πολιτική, θα πρέπει να εξεταστούν από την ίδια τη Συνέλευση. Όσον αφορά το αίτημα των μελών των εθνικών κοινοβουλίων, ο Πρόεδρος έκρινε ότι είναι ακόμα πρόωρο να καταρτιστεί εξαντλητικός κατάλογος των Ομάδων, δεδομένου ότι τα συγκεκριμένα θέματα που θα εξεταστούν από αυτές θα αποφασιστούν ανάλογα με τις συζητήσεις της Συνέλευσης επί των οριζόντιων θεμάτων.

Ο Πρόεδρος έδωσε ωστόσο τη διαβεβαίωση ότι το Προεδρείο θα εξετάσει τα ανακύψαντα θέματα, συμπεριλαμβανομένης της επιθυμίας να γίνει πληρέστερη χαρτογράφηση των Ομάδων εργασίας. Ο Πρόεδρος δήλωσε επίσης ότι η σύνθεση των Ομάδων εργασίας θα εξαρτηθεί από τα αιτήματα και τον ειδικό τομέα πείρας των μελών της Συνέλευσης, με παράλληλη προσπάθεια διαφύλαξης της ισορροπίας μεταξύ των συνιστωσών, μεταξύ των διαφόρων πολιτικών τάσεων και μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η συμμετοχή του κοινού θα αποφασίζεται από τους προέδρους των ομάδων, και η προθεσμία εντός της οποίας θα πρέπει να παρουσιάσουν τα αποτελέσματά τους θα ποικίλλει ανάλογα με την Ομάδα.

IV. Το Φόρουμ και οι προετοιμασίες για τη σύνοδο της Συνέλευσης που θα είναι αφιερωμένη στην κοινωνία των πολιτών

29. Ο Αντιπρόεδρος κ. Dehaene παρουσίασε το σημείωμα του Προεδρείου με θέμα «η Συνέλευση και η κοινωνία των πολιτών» (έγγρ. CONV 48/02), αναφερόμενος κυρίως στα ακόλουθα σημεία :
- Η ολομέλεια της 24ης και 25ης Ιουνίου θα είναι σχεδόν εξ ολοκλήρου αφιερωμένη στην κοινωνία των πολιτών. Τη συζήτηση της Συνέλευσης θα ανοίξει με προσφώνησή του ο Αντιπρόεδρος κ. Dehaene. Εν συνεχεία, θα κληθούν οι παρατηρητές της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της Επιτροπής των Περιφερειών και των κοινωνικών εταίρων να παρουσιάσουν τα αποτελέσματά των επαφών τους. Επιπλέον, θα κληθεί ένα μέλος της Συνέλευσης να παρουσιάσει, για κάθε χώρα, είτε προφορικά κατά τη διάρκεια της συνόδου είτε εγγράφως, την πορεία της αντίστοιχης εθνικής συζήτησης ή του αντίστοιχου εθνικού φόρουμ,
 - πριν από τη σύνοδο της 24ης και της 25ης Ιουνίου θα πραγματοποιηθούν, στο πλαίσιο των θεματικών ομάδων επαφής στις οποίες θα συνέλθουν οι οργανώσεις που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, δημόσιες συνεδριάσεις υπό την καθοδήγηση των μελών του Προεδρείου. Κάθε ομάδα επαφής θα πρέπει να ορίσει έναν ή δύο εκπροσώπους που θα λάβουν το λόγο κατά την ολομέλεια,
 - η Γραμματεία της Συνέλευσης θα καταρτίσει συγκεφαλαιωτικό έγγραφο προκειμένου να ενημερωθούν τα μέλη της Συνέλευσης για τις διάφορες γραπτές εισηγήσεις που έχουν φθάσει στην ιστοσελίδα του Φόρουμ. Θα προβεί επίσης στη συγκέντρωση των περιλήψεων των εθνικών συζητήσεων, οι οποίες θα κοινοποιηθούν πριν από τη σύνοδο της 24ης και 25ης Ιουνίου,
 - η σύνοδος της 24ης/25ης Ιουνίου εγγράφεται στο πλαίσιο μίας συνεχούς δράσης ανταλλαγών με την κοινωνία των πολιτών, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, δράσης στην οποία καλούνται να συμμετάσχουν όλα τα μέλη της Συνέλευσης.

30. Κατά τη συζήτηση αναφέρθηκαν τα ακόλουθα σημεία :

- διάφορα μέλη της Συνέλευσης επέμειναν στη σημασία της συμμετοχής, στη σύνοδο της 24ης και 25ης Ιουνίου, των μη κυβερνητικών οργανώσεων σε εθνικό επίπεδο, καθώς και όσων είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση των εθνικών φόρουμ,
- ένα μέλος της Συνέλευσης αναφέρθηκε στο γεγονός ότι είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν οι εκκλησίες στο πλαίσιο των ακροάσεων, και αναρωτήθηκε ποια θέση θα μπορούσαν να λάβουν μεταξύ των επτά προβλεπόμενων ομάδων επαφής. Άλλο μέλος της Συνέλευσης έκανε ανάλογη παρατήρηση προκειμένου για τις οργανώσεις εκπροσώπησης των μικρών επιχειρήσεων,
- ο Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, παρατηρητής στη Συνέλευση, επέστησε την προσοχή σε μία συνεδρίαση η οποία έχει συγκληθεί για τις 27 Μαΐου στο πλαίσιο της ΟΚΕ και την οποία θα συμμετάσχουν, παρουσία των κ.κ. Dehaene και Barnier, πάνω από 125 οργανώσεις οι οποίες εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των θρησκευτικών κοινοτήτων· προσκάλεσε δε να συμμετάσχουν στη συνεδρίαση και όλα τα μέλη της Συνέλευσης.

31. Ολοκληρώνοντας ως προς το σημείο αυτό, ο Αντιπρόεδρος κ. Dehaene τόνισε ότι, παρά τους οργανωτικούς λόγους που δεν επιτρέπουν τη συμμετοχή των εθνικών ΜΚΟ στην ακρόαση της 24ης και 25ης Ιουνίου - θέμα το οποίο δεν έχει ακόμα εξετασθεί από το Προεδρείο - οι οργανώσεις αυτές θα έχουν πολλές ευκαιρίες να συμμετάσχουν στη συζήτηση, και κυρίως μέσω :

- των γραπτών εισηγήσεων που απευθύνονται στο Φόρουμ,
- των εθνικών φόρουμ και συζητήσεων, η σημασία των οποίων υπογραμμίστηκε από τον κ. Dehaene,
- της συμμετοχής στις συνεδριάσεις που διεξάγονται τακτικά στο πλαίσιο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,
- της δυνατότητας συμμετοχής στις συνεδριάσεις των ομάδων επαφής οι οποίες θα λάβουν χώρα δημόσια πριν από τη σύνοδο της 24ης και 25ης Ιουνίου.

V. Η προσεχής σύνοδος της Συνέλευσης

32. Ο Αντιπρόεδρος κ. Amato έκλεισε τη σύνοδο επισημαίνοντας ότι η προσεχή σύνοδος της Συνέλευσης στις 5 και 6 Ιουνίου θα είναι κυρίως αφιερωμένη στην πολιτική στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, και κατά δεύτερο λόγο στη συζήτηση όσον αφορά το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην αρχιτεκτονική της Ένωσης. Ως προς τα δύο αυτά θέματα, θα υποβληθούν στη Συνέλευση ένα έγγραφο συζήτησης καθώς και ένα σύντομο ερωτηματολόγιο, προκειμένου να διευκολυνθεί η συζήτηση.